

Spillningsinventering av älg och rådjur

Projektet Mera Tall 2011

För att få fram bra underlag till älgförvaltningen i projektet Mera Tall genomfördes en spillningsinventering av älg och rådjur under våren 2011. Svensk Naturförvaltning AB tog fram underlag för inventeringen, utbildade inventerare och utförde analyser. Själva inventeringen utfördes av personer som frivilligt anmält intresse att delta. En gemensam utbildning hölls den 7:e maj och inventeringen genomfördes senare under samma månad. Antalet djur per 1000 ha skattades till 13,4 älgar och 42,8 rådjur.

Metodik

Spillningsinventeringen utfördes i cirkulära provytor som låg jämnt fördelade i trakter (kvadratiska rutor med sidor om en km, se figur 1). Totalt fördelades 1000 provytor på 25 trakter.

Genom att räkna antalet spillningshögar som antagits ha tillkommit efter lövfällningen kan man beräkna hur stort antal spillningshögar som ansamlats per dygn i området. Med kännedom om hur många spillningshögar älgar och rådjur producerar per dygn kan man sedan skatta antalet individer av respektive art i området.

Foto: Johan Truvé

Figur 1. Fördelning av trakter (röda kvadrater) i projektområdet.

Tabell 1. Provytor, spillningshögar och skattat antal älgar och rådjur. Skattningen av antalet djur per 1000 ha avser fastmark (all mark utom bebyggelse och vatten).

	Älg	Rådjur
Antal högar per provyta	0,47	0,20
Antal högar per ha och dygn	0,22	0,93
Antal djur per 1000 ha	13,4	42,8
Areal (ha)	65 290	65 290
Andel fastmark	96%	96%
Antal trakter	25	24
Antal provytor	924	890
Spillningsdygn	212	212
Högar per dygn och älg	16,5	21,7
Provyteareal (m ²)	100	10

Resultat

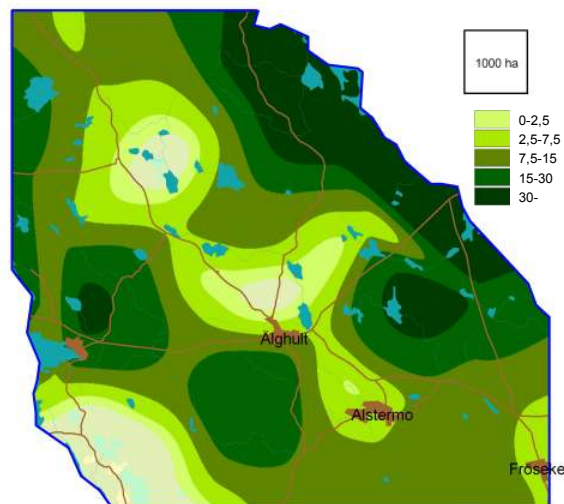
- Totalt inventerades älgspillning i 924 provytor och rådjurspillning i 890 provytor (tabell 1).
- Antalet spillningshögar per provyta var 0,47 för älg och 0,20 för rådjur (tabell 1).
- Den genomsnittliga tätheten skattades till 13,4 älgar och 42,8 rådjur per 1000 ha.

Resultat

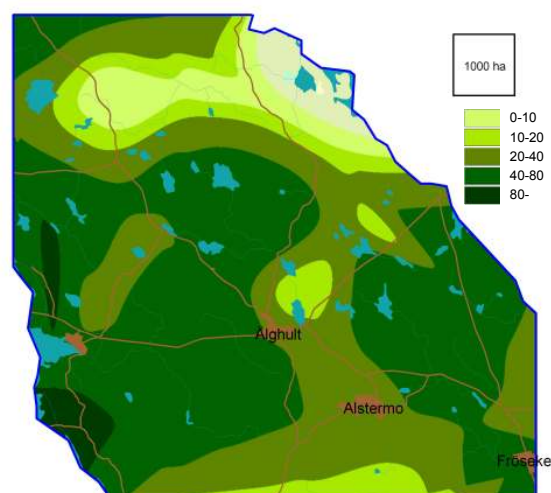
- Den relativa fördelningen av älgar och rådjur, baserat på variationen i spillningsförekomst, illustreras med kartor i figur 2 och figur 3. Kartorna är något skurna i yttergränserna men täcker nästan hela projektområdet. För att få heltäckning av området skulle fler trakter behöva läggas till i inventeringen, utan att egentligen förbättra skattningen av tätheterna.
- Spillningen var inte jämnt fördelad i området. Älg och rådjur uppvisar något olika fördelningsmönster (figur 2 och figur 3).

Kommentarer

- Skattningen av älgtätheten skiljer sig väsentligt från resultatet av den flyginventering som utfördes tidigare under året. En orsak kan vara att det av slump kommit med många provytor med extremt mycket spillning. Även i områden med höga tätheter är det ovanligt att en så stor andel av provytorna innehåller så många spillningshögar som var fallet i denna inventering. En annan orsak är kopplat till metodiken. Eftersom inventeringen skett på orensade ytor kan högar som älgarnas lämnat efter sig tidigare än senaste vintern räknats med. Har så skett är omräkningen till antal älgar en överskattning.
- Betraktar man kartan över älgarnas geografiska fördelning vid flyginventeringen, uppvisar den ett mönster som liknar fördelningen från spillningsinventeringen.
- En årlig sammanvägd analys av älgobs och avskjutning i kombination med framtida spillningsräkningar och flyginventeringar ger möjlighet att bättre följa populationen kontinuerligt. Då kommer även avvikelser mellan resultat från olika inventeringsmetoder att bli enklare att hantera.

Figur 2. Fördelning av älgtäthet i området. Skalan anger älgar per 1000 ha.

Figur 3. Fördelning av rådjurstäthet i området. Skalan anger rådjur per 1000 ha.

Produktion

Svensk Naturförvaltning AB
info@naturforvaltning.se, www.naturforvaltning.se
Ramsberg: Sommarrovägen 10,
SE-711 98 Ramsberg, Tel. 0581-66 09 70
Göteborg: Rullagergatan 9,
SE-415 26 Göteborg, Tel. 031-22 30 45